

Hana Vorobelová, 14 rokov, Prešov

Pravdy z výkladov

Susedovo šteňa by vedelo splniť primitívne pokyny lepšie ako moja sestra. Ono ešte žiaden povel neovláda, ale keďže je na tom Ela rovnako (napríklad jej robí veľký problém sadnúť si pri učiteľkinom *Ďakujem, žiaci, sadnite si*), je na tom oveľa horšie, pretože tých príležitostí naučiť sa počúvať aj niečo iné ako to, čo by chcela počuť, mala už niekoľko miliónov - každý deň približne sto. Detská pesnička nepozornosť síce veselo opisuje *Jedným uchom dnu a druhým von*, no Ela sa do toho lenivého ucha ani žiaden rozkaz či poznámka nedostane, ak priamo nesúvisí s jedinou vecou. Módou.

Do jej oblasti záujmu spadá zväčša nekonvenčný štýl mladých, preto si nemyslíte, že by náhodou sršala nadšením, keby sa jej mama spýtala, či s ňou nezájde obzrieť nejaké „handry“ do Tesca. Sekáče tvoria prevažnú väčšinu pôdy pre rozvíjanie jej posadnutosti nakupovaním, a to hlavne roztrhaných džínsov a tričiek kapiel. Ich albumy musí mať napočúvané odhora nadol, lebo mierne opovrhuje ľuďmi, ktorí si z fast fashion reťazca zaobstarajú tričko hocijakej cool vyzerajúcej americkej skupiny s pekným logom. Asi naša jediná spoločná vec (samozrejme okrem toho, že si vieme navzájom trafiť do úst bobuľu hrozna). S výnimkou prehnane kreatívnych značiek ľudia do oblečenia cestoviny nezaradujú a Ela nie je (v tomto prípade bohužiaľ) žiadnou výnimkou. Pri pokyne *Kúp široké rezance* si občas neuvedomí následky nerozumných činov a nehanbí sa siahnúť po jahodách namiesto citrónov. Nepamätám sa, že by sme mali niekedy na večeru farfalle s tvarohom. Hrozný pocit. Mama je na tom podobne a opovrhnutie tradíciou potrestá vyhrážkou, že nám už teplé večere robiť nebude. Samozrejme ju mieri na obidve, pričom môj podiel viny vôbec do úvahy neberie. Ela sa škodoradostne uškrnie a nechá ma zožierať sa vo vedomí nepravosti.

Aj keď všeobecne zastávam vďaka svojej miernejšej povahe post obľúbenej dcéry, chabá komunikácia dosť často zapríčiňuje zmiznutie výhod poslušnejšieho potomka. Rodičia a sestra sa potom neštítia ani nepravostí alebo rozhorčovaniu sa napríklad nad mojou všeobecnou nechutťou. Neustále porovnávanie našich správaní neprináša nikdy nič dobré. Rada sa nazývam tou obľúbenejšou z dcér, no mnohí zainteresovaní ma skôr vystihnú ako „tú tichšiu z dvojičiek.“ Vlastne som nespomenula, že sme s Elou dvojičky. Pôvod našej nevraživosti pretínajúcej sa so solidaritou príbuzných však mohol prameniť len z tohto maternicového spolužitia, takže ozrejmený fakt pozornému pozorovateľovi uniknúť nemohol.

Jednou z ďalších výrazných nevýhod zo zoznamu *Nevýhody a nevýhody toho, keď sa vaša sestra narodí dve minúty po vás* je, že sú hlavy rodičov po vašom narodení automaticky

preplnené skvelými nápadmi ako rovnaká škola, rovnaká trieda, rovnaká lavica... Aspoň, že tá stolička nie je rovnaká. Človek by si pomyslel, že to detičky so skoro totožne dlhým časom pobytu v maminom bruchu ocenia, ale my s naším odlišným vzťahom iba s veľkým namáhaním súhlasíme so strávením času spoločne dlhšie ako je to nevyhnutné. Každým dňom je to horšie a horšie, zmeniť sedenie v triede je priam nemožné a moje oblečenie radšej umelecky počarbem, než by som ho mala mať rovnaké ako Ela. Nevie, či by sa našiel nejaký rodinný príslušník, ktorý by sa uráčil aspoň trochu popremýšľať nad kúpou darčeka pre nete, vnučku či dcéru a vybrať iný kus ako ten pre jej sestru (aj keď je to dvojčička). Ak je tá konkrétna vec otrasná, som donútená si ju párkrát pred obdarovaným vziať, pretože Ele spýtavé pohľady žiadne problémy nerobia, no ak sa mi vec páči, páči sa aj jej a som opäť prinútená nenosiť ju kvôli jej možným trápnyim pocitom.

Elina schopnosť zapáčiť sa sa prejavuje nielen pri rodičoch, ale aj v škole - u spolužiakov. Extrovertnosť, priateľské správanie a bezprostredné myslenie sú jednými z hlavných príčin jej popularity a školské prostredie plné deciek hľadajúcich človeka pre uplatnenie svojho obdivu poskytuje tejto obľúbenosti priestor na rast. Rast, pri ktorom sa moja tenká stonka iba placho kyvoce, sedí osamotene a číta knihu.

„Čo také zaujímavé tam dnes píšete?“ zvolá na prestávke Ela dnes už druhý raz niečo ironické, pričom okruh jej priateľiek doplní posmešné „haa?“ Kvôli napínavej pasáži knihy jej nemienim venovať ani myšlienku. Keď nie myšlienku, tak aspoň slovo. Ich záujem vymizne. Otočia sa otravovať niekoho iného nevyhovujúceho ich predstavám o triede bez nudných suchárov. Vtipné poznámky smerujú ešte častejšie na ľudí nevenujúcich svojmu módnemu štýlu hodiny strávené prezeraním vlastného odrazu v zrkadle či článkov z dámskych časopisov na prvej strane opisujúcich *Receptíky na úžasné koláčiky*, na druhej s názvom *Stop prežívaníu sa* kritizujú výber vášho dezertu a na poslednej prinášajú pár cvikov na *Zhodenie nadbytočných kilečiek*. Nezabudnú ani na mesačnú prílohu o móde, z ktorej si musí každá správna odborníčka ponalepovať niekoľko vytrhnutých stránok do izby. Úprimne ďakujem nebesám za jediné užitočné rozhodnutie rodičov - zariadiť nám osobitné izby. Skrine a steny v priestore môjho útočiska ostávajú preto stále bez plagátov, lebo knihy - moja najväčšia záľuba, by boli nerady prišli o strany alebo obálky len kvôli tomu, aby sa mi mohli pre radosť hompáľať v izbe. A ja ich plne chápem.

Elino doberanie by niekomu prišlo ako úplne bežné hašterenie sestier, ale to sa často v školských priestoroch za podpory škodoradostných priateľiek s vymletými mozgami mení na nepríjemné. Rodičom to s ich skúsenosťami mamy a otca nevraživých dvojčičiek pripadá rovnako normálne a mne je ich nevšímavosť ukradnutá, no keď mi má Ela brániť prežívať

v škole pokojné chvíle s knihou v ruke, som ochotná jej to poriadne vytmaviť. Nie však tu, kde má podporu spolužiakov, ktorí by mi po plánovanom výstupe pobyt v tejto diere znepríjemňovali ešte väčšmi.

Na nasledujúcej prestávke za mnou príde Miša, členka sestrinho „gangu“. „Sorry, určite ti nebolo príjemné. Myslím, tie poznámky,“ prehovorí so sklopenými očami. Super. Teraz si nebudú robiť srandu len zo mňa, ale aj z toho, ako si zo mňa robia srandu. Tento začarovaný kruh sa mi vôbec nepáči. „Haha. Veľmi vtipné. Mohla by si odpáliť a nechať ma na pokoji, keď ti je to predtým tak ľúto?“ odvrknem, lebo dobre poznám jej povahu. Zarazí sa. Buď je zákerná herečka (tým pádom aj najhoršia z Eliných kamošiek) alebo to myslela vážne. So stiahnutým chvostom odíde. Na dnešok to však nie je posledný odchod hlúpych spolužiačok z môjho okolia. Pred zvonením na poslednú hodinu sa k našej lavici priblíži Ela (zvyčajne trávi prestávky čo najďalej odo mňa). Keďže ju sprevádza aj Soňa, familiárne správanie očakávať nemôžem. Pripravím sa teda na ďalšie „humorné“ pripomienky. „Ideme po škole do mesta. Nejdeš s nami?“ začne Ela ľahostajne, čiže úplne normálne. „Prečo by som mala?“ pochybovačne zamumlem a nedvíham oči od riadkov. „Len tak, prečo asi,“ dodá už trochu energickejšie Soňa. „Na obed je žemľovka, tak sme sa dohodli, že ideme na kebab. Zajtra mám meniny, pozývam,“ pokračuje so žmurknutím. V duchu si kladiem otázku, či je pre mňa príjemnejšia predstava dnešného obeda a prázdneho žalúdka alebo pár minút strávených so spolužiačkami v meste. Nieže by som si v tejto ponuke nevšimla nejaký háčik, ale ten je mi pri pomyslení na rozmočený sladký chlieb čakajúci iba na mňa ukradnutý. „Prečo nie,“ odpoviem sucho a dievčatá sa s chichotom vzdialia. Keby mi ho nezaplatili, asi by som ostala hladná až do večera a taká príležitosť sa predsa neodmieta, presviedčam sa o správnosti rozhodnutia, pričom sa snažím dočítať kapitolu. Zazvoní. Chýba mi pár viet, takže ma po príchode do triedy učiteľka ihneď napomenie. Dnes už po druhý raz.

Nevinný obed sa zvrhne na vnútenú prehliadku celého mesta a každého obchodu na námestí. Ako som predpokladala, moje „kamošky“ si zo mňa po celý čas náramne uťahujú, dokonca sa chichotu neubránia ani pri žiadnom pohľade, ktorý mi venujú. Jedine Miša idúca pozadu sa nerehoce, so sklúčeným výrazom prezrádzajúcim zvláštnu neprítomnosť sa pozerá do zeme. Neviem sa rozhodnúť, či je jeho príčinou natrhnutá košeľa alebo nesediaca koženková sukňa, ktorú si teda zo sekáča zobrať nemohla.

Na posúvacích dverách drogérie - našej ďalšej zastávky - sa nedá nevšimnúť si žiariaci slogan reklamy *Tu som človekom, tu nakupujem*, ktorý si omieľam v hlave. Kým si naradostená družina prezerá všetky možné kozmetické prípravky, znudene si čítam zloženie tovaru na regáloch. Oproti predraženým ženským šampónom sú tie mužské približne

s rovnakým zložením o dosť lacnejšie. Pri pohľade na Elu, ktorá si záujem môjho v tomto prípade laického ja vysvetľuje ako potvrdenie kvality, vkladajúcu šampón ihneď košíka, sa ironicky uškrniem a obdivujem prezieravosť obchodníkov.

Pri východe z obchodu s prázdnyimi rukami a zazretí spomenutého sloganu sa zasa čudujem tomu, ako mi mohli práve vnútiť to, že nie som človekom. Nevadí, dúfam, že si nabudúce nosiť tento titul zaslúžim. „Niekedy by som ti mohla ten háčkovaný sveter požičať. Vravela si, že sa ti páči, no nie?“ ozve sa zrazu Miša. Na ceste naspäť k škole som totiž mimovoľne zaostala, čím som sa k nej priblížila. Pozriem na ňu spýtavým pohľadom, v hlase jej nebadat' ani trochu irónie. Vymykanie sa z hraníc vlastností Eliných kamošiek a nesmelý pohľad prevládajúci na jej tvári pozorujem už dlhšiu dobu. Naozaj sa mi sveter dosť páčil. Jednoducho by som mohla overiť pravdivosť tohto tvrdenia aj predošlých pokusov o milé nadviazanie rozhovoru tým, že budem súhlasiť. „Fakt, prepáč za tie posmešky,“ dodá v rozpakoch a usmeje sa. Zahľadím sa na skupinku dievčat zabratých do nezmyselného rozhovoru nevenujúcich nám ani pohľad či slovo. Ela, moja dvojička, si ma doteraz nevšímala viac ako obyčajný holub cupitajúci povedľa nás a tento postoj očividne zatiaľ meniť nehodlá. Pozriem späť na Mišu, ktorá ako jediná prejavila trochu porozumenia a priateľstva. Možno by ho som mnou rada zdieľala.

Za pokus preniknúť zo sveta kníh a ľahostajnosti do okolia s ľudským záujmom predsa nič nedám. Pousmejem sa. „Fakt by si mi ho požičala?“ opýtam sa už dostatočne presvedčená.